

Täysistunto

Keskiviikko 13.3.2019 klo 11.59—13.53

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ampuma-aselain, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain sekä asevelvollisuuslain 97 a §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 179/2018 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 37/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 37/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

13.00 **Tom Packalén ps:** Arvoisa puhemies! Ampuma-aselakiuudistus on huonosti valmisteltu eikä aja suomalaisen ampumaurheiluharrastajan eikä maanpuolustuksen asiaa. Lakiuudistus lähti liikkeelle EU:n täysin järjettömästä direktiivistä, joka annettiin Pariisin terrori-iskun jälkeen. Kyseisessä iskussa Isis murhasi toistasataa ihmistä Balkanilta salakuljetetuilla Kalasnikov-rynnäkkökivääreillä, siis Balkanilta tuoduilla salakuljetetuilla rynnäkkökivääreillä.

Mitä tällä direktiivillä nyt säädettävällä lailla on merkitystä laittomien aseiden salakuljetukselle? Ei mitään. Nyt tarkoitushakuisesti on hyökätty normaaleja ammuntaa harrastavia Suomen kansalaisia vastaan kiusaamalla heitä valtavalla määrällä byrokratiaa ja mieli-valtaa. Erityisen mielenkiintoiseksi asian tekee se, että kyseisen lain on valmistellut kokoomus, joka keskustan ja muiden puolueiden tuella kaatoi perussuomalaisten korjausesitykset eduskunnassa. Ovatko kokoomus ja keskustapuoluekin ammunnan harrastajia vastaan, joita on kuitenkin merkittävä osa kansastamme?

Arvoisa puhemies! Haluan sanoa vielä muutaman sanan maanpuolustuksesta ja ampumataidon merkityksestä. Nykyaikaisessa sodassa eivät enää liiku toisen maailmansodan aikaiset armeijakunnat massa-armeijoiineen. Nyt vastassa ovat merkittävästi vähälukuisemmat mutta huomattavasti paremmin varustetut ja koulutetut joukot. Suomen puolustus perustuu reserviin. Toisin sanoen näitä hyvin koulutettuja ja varustettuja joukkoja vastassa ovat pääosin reserviläiset.

Otan tässä esimerkin golfista. Jos joku on käynyt golfkurssin vaikkapa viisi vuotta sitten ja joutuu pelaamaan ammattilaista tai edes aktiiviharrastajaa vastaan, niin tulos on selvä. Sama on ampumataidon kanssa. Aktiiviharrastaja ampuu tuhansia laukauksia vuodessa, ja kilpa-ampuja ampuu vähintään 10 000—20 000 laukausta. Ainoa ero reserviläisen ja ammattisotilaan lopputuloksessa on se, että kun golfissa tulee ehkä paha mieli, niin reserviläinen menettää henkensä. 5 000:n omilla rahoillaan ammuntaa harrastavan reserviläisen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2018 vp

merkitys on siis maanpuolustuksellisesti erittäin merkittävä, sillä vain osutut laukaukset merkitsevät, ja tätä harrastusta tulisi ennemminkin tukea kuin vaikeuttaa.

Arvoisa puhemies! Lopuksi vielä asekeräilijöiden kiusaamisesta: En kerta kaikkiaan ymmärrä, miksi asekeräilijöitä kiusataan keräilyaseiden ampumakiellolla. Haluaisin kuulla, onko hallituksella asian suhteen joku muu logiikka kuin keräilijöiden kiusaaminen, koska minä en ainakaan pysty sitä näkemään.

Arvoisa puhemies! Toivon, että seuraava hallitus tulee korjaamaan tässä laissa olevat epäkohdat, mutta se, mikä joukko sitä lakia on korjaamassa ja mihin suuntaan, tulee selviämään vaalien jälkeen. — Kiitos. [Timo Heinonen: Voi olla karu korjaus!]

13.03 Olli Immonen ps: Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset ovat alusta alkaen vastustaneet asedirektiivin voimaantuloa. Se vaikeuttaa metsästäjien, aseharrastajien sekä urheiluampujien toimintaa kategorisesti, samoin asekeräilijöiden. Samoin lakiehdotukset vaikeuttavat myös reserviläistoimintaa. Lakiehdotukset tekevät sääntelystä myös vaikeaselkoisen. Samat asiat ovat tulleet esiin niin lain valmistelussa lausuntopalautteessa kuin valiokunnassa saaduissa asiantuntijalausunnoissa. Tähän kokonaisuuteen liittyen perussuomalaiset tulevatkin toisen käsittelyn yhteydessä esittämään pykälämuutoksia mietintöön sekä hyväksyttäväksi viisi lausumaa.

Arvoisa puhemies! Pykälämuutosten osalta voisin nostaa esiin seuraavaa:

19 a §, kielto valmistaa ampuma-ase, aseensa osa tai patruuna tietyissä tilanteissa, on ongelmallinen. 1 momentissa kielletään tekemästä ilman lupaa asioita, jotka on toisaalla säädetty luvanvaraisiksi. Pykälän tarpeellisuus on kyseenalainen. Joka tapauksessa 2 momentista pitäisi rajata osa pois. Siinä todetaan: ”Patruunaa ei saa valmistaa ilman lupaa muutoin kuin omaan henkilökohtaiseen käyttöön sellaiseen ampuma-aseeseen, jonka hallussapitoon valmistajalla on lupa.” Kielto tässä laajuudessa on paitsi tarpeeton myös mahdoton valvoa, koska latauksessa tarvittavat työkalut — puristimet ja holkit — ja oleelliset komponentit — hylsyt ja luodit — eivät ole säänneltyjä vaan vapaasti hankittavissa. Säännellyt komponentit, kuten ruuti ja nalli, taas eivät ole patruunakohtaisia. 2 momentti myös kieltäisi ammunanharrastajaa lataamasta patruunoita sellaiseen aseeseen, esimerkiksi taskuaseeseen, jonka hallussapitoon tai lainaamiseen hänellä ei ole lupaa mutta jota hänellä on mahdollisuus käyttää niin sanotusti valvottuna käyttönä esimerkiksi ampumaradalla.

Sitten 42 b §, päätös, luvan voimassaolo ja lupaehdot. Pykälän 2 momentissa todetaan: ”Jos aselupa on myönnetty asekeräilijän hyväksynnän perusteella, lupaviranomainen voi sisällyttää lupaan ehdon, jonka mukaan ampuma-aseella ei saa ampua.”

Arvoisa puhemies! On oleellista, että kokoelmiin kuuluvien aseiden ominaisuuksia ja toimivuutta voidaan testata. Ampumakiellolle ei ole perusteita. Kyseinen virke tulisi poistaa, tai vähintään sitä tulisi muuttaa siten, että viranomaisella on velvollisuus esittää ampumakiellolle erityiset tapauskohtaiset perustelut.

8 § ja 44 a §, taskuase. Tässä taskuaseen määritelmää on yksinkertaistettu, mikä on perusteltua. Koko taskuaseen käsite on kuitenkin tarpeeton, koska niin sanottu normaalikokoinen pistooli on käytännössä aivan yhtä helposti kätkeissä. Taskuaseiden kieltäminen ei lisää turvallisuutta. Toisaalta kansalaisten hallussa on runsaasti kauan sitten hankittuja luvattomia pikkupistooleja, jotka olisi mahdollista saada valvonnan piiriin, jos omistajilla olisi mahdollisuus hakea hallussapitolupia. Taskuasekielto kannustaa laittoman hallussapidon jatkamiseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2018 vp

Arvoisa puhemies! 45 §, aseluvansaajaa koskevat edellytykset luonnolliselle henkilölle. A7-kiväärien osalta luvansaannin ehtona on 12 kuukautta jatkunut harrastus, kuten direktiivi edellyttää. Käsiaseseiden osalta vaatimus on kuitenkin 24 kuukautta. Erilaisille harrastusaikavaatimuksille ei ole objektiivisia perusteita, vaan ne tulisi yhtenäistää 12 kuukaudeksi.

Vielä viimeisenä 67 §, lupien peruuttaminen. Aseluvan peruuttamisen edellytyksiä on täsmennetty direktiivin mukaisesti. 1 momentin 5 kohdasta olisi kuitenkin syytä poistaa sanat ”tai käyttäytymisensä”. Nykyinen muotoilu jättää liikaa tilaa mielivaltaisille tulkinnoille ja ylilyönneille, mikä ei ole oikeusturvan kannalta hyvä asia.

Arvoisa puhemies! Kuten edellä totesin, näiden pykälämuutosten lisäksi perussuomalaiset tulevat esittämään vielä hyväksyttäväksi viisi lausumaa. En niitä ennäätä tässä yhteydessä tuoda esiin, mutta asiaan palataan toisessa käsittelyssä.

13.08 Mikko Savola kesk: Arvoisa rouva puhemies! Ampuma-aselain käsittely on nyt tässä suuressa salissa — pitkä prosessi, joka lähti liikkeelle oikeastaan vuonna 2015, kun Pariisin terrori-iskut tapahtuivat ja Euroopan unionissa lähdettiin aika paniikinomaisestikin aselainsäädännön kiristämistä miettimään. EU-komissio teki aika nopealla aikataululla esityksen, missä se lähti kieltämään sotilasasetta muistuttavien, itselataavien kertatuliaseiden käyttöä tai ainakin voimakkaasti rajoittamaan sitä. Olen saanut olla tässä prosessissa vähän niin kuin aitiopaikalla katsomassa, silloisena Reserviläisliiton puheenjohtajana ja tietysti kansanedustajana koko ajan niin ikään.

Tämän asedirektiivin saamiseksi sellaiseen muotoon, että se ei kohtuuttomasti haittaa suomalaisia ampumaharrastajia, suomalaisia reserviläisiä, suomalaisen reserviläisen ampujataidon ylläpitoa, kenttäkelpoisuuden ylläpitämistä, on tehty kova työ. Sitä Brysselin päässä lobbasivat ministerit, niin silloinen sisäministeri Petteri Orpo kuin puolustusministeri Jussi Niinistö. Europarlamentaarikot olivat hyvin informoituja, ja he tekivät työtä sen eteen, että Suomen kanta meidän järjestelmästämme tulisi kuuluviin. Niin ikään meitä kansanedustajiaakin siellä eri kokoonpanoilla kävi, ja muun muassa Reserviläisliitto silloin lähestyi kaikkia europarlamentaarikkoja, silloista europarlamentaarikko Vicky Fordia, joka oli mietinnön tekijä tässä kyseisessä laissa. Eli Suomi on ollut vahvasti lobbaamassa sitä, että tästä direktiivistä ei tullut sellainen, että se tulisi estämään meillä ampumatoimintaa.

Kun näitä neuvotteluita lähdettiin käymään niin komission kanssa kuin europarlamentin kanssa, Suomi oli niin sisäasiainministeriön kuin puolustusministeriön toimesta hyvin vahvasti tuomassa omaa asiantuntemustaan siihen, kuinka direktiivistä saadaan sellainen, että se myöskin voidaan meille Suomen kansalliseen lainsäädäntöön viedä, ja kuinka sen reunaehdot täyttävät nämä meidän reserviläisvaatimuksemme.

No, tämä lyhkäisesti tästä historiasta. Nyt ollaan siinä vaiheessa, kun tätä implementoidaan meidän kansalliseen lainsäädäntöömme. Tämä prosessi kansalliseen lainsäädäntöön viemisestä on oikeastaan viime keväästä viime syksyyn saakka mennyt, ennen kuin se tuli sitten tänne eduskuntaan viralliseen käsittelyyn, ja siitä ehkä muutama pointti, jotka haluan sanoa.

Tämä mahdollistaa sen, että reserviläisten osalta koko meidän reservimme, 900 000 reserviläistä, on sitä joukkoa, jonka joukosta voidaan saada lupa reserviläiskivääriin. Eli toisin sanoen meidän reservimme on tässä huomioitu. Se ei tarkoita sitä, että jokainen heistä saisi aseluvan jatkossakaan, siinä käydään tiukat prosessit läpi, kuten tähänkin asti on ol-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2018 vp

lut, mutta tämä on se potentiaalinen joukko. Sitä ei ole haluttu rajata, ja tämä on äärimmäisen tärkeä asia.

Toinen asia, mistä haluan muistuttaa: kun puhutaan aktiivireserviläisistä, esimerkiksi Reserviläisliiton jäsenistä tai Reserviupseeriliiton jäsenistä, jotka harrastavat SRA:ta eli sovellettua reserviläisammuntaa, he menevät tämän ampumaurheilupoikkeuksen alle, minä ansiosta he käytännössä saavat jatkaa sitä toimintaansa kuten tähänkin asti.

Eli nämä kaksi merkittävää tekijää on pystytty saamaan meidän kansalliseen lainsäädäntöömme sisälle niin reserviläisten osalta kuin tämän urheiluampumispoikkeuksen osalta.

Kaiken kaikkiaan ainakin itselläni on ollut se lähtökohta, että tässä pitää mennä pienimmän riesan tiellä niin, että me täytämme ne direktiivin reunaehdot, jotka siellä ovat, mutta me viemme sen omaan kansalliseen lainsäädäntöömme niin, että toimintaan kohdistuva haitta on mahdollisimman vähäinen. Näin on haluttu tehdä. En kiistä, etteikö näitä ongelmia siinä olisi, jotka tulevat nyt esimerkiksi lippaitten koon suhteen. Se varmasti vaatii toimenpiteitä, se hankaloittaa jonkun verran, mutta tästäkin kyllä pystytään eteenpäin menemään.

Muistutan vain siitä, että kun tämä on kuitenkin niitä direktiivin reunaehtoja, niin ei meillä, edustaja Packalén, valitettavasti kovin paljon vaihtoehtoja tässä ole. Jos me nyt jättäisimme implementoimatta tämän, jos me nyt hylkäisimme tämän, tämä menisi seuraavalle hallitukselle, enkä usko, että olisi tätä parempaa pohjaa hallitukselle, joka ymmärtää reserviläisten, ampumaurheilijoitten ja yleensä ampumisen päälle, kuin mitä nyt on. Eli en sitä riskiä kyllä lähtisi missään tapauksessa ottamaan.

Sen haluan vielä sanoa tähän loppuun, että kun puhutaan aselainsäädännöstä, niin meidän pitäisi aina muistaa se, että meidän reserviläisemme, metsästäjämme ovat kuuliaista porukkaa. Tämä kuuliainen porukka haluaa käsitellä turvallisesti aseita ampumaradalla. Se on yhteisö, joka valvoo toinen toistaan, ja tämän yhteisön toimintaa ei pitäisi hankaloittaa. Sen vuoksi me, ketkä yhtään tämän kanssa tekemisissä olemme olleet, olemme kyllä halunneet tämän viedä niin, että mahdollisimman vähän sitä haittaa olisi.

Haluan vielä sen mainita, että tässähän oli uhkana myös se, että reserviläisyhdistykset eivät enää niin sanottuja yhteisölupia olisi saaneet, mutta sekin on jatkossa mahdollista, eli monta ongelmakohtaa on saatu korjattua. Sen lisäksi siihenkin on klausuulit, että vanhoja keräilyaseita voidaan jatkossakin kerätä.

Tämä ongelma, minkä myönnän, kuvastuu näihin lippaisiin, lippaitten kokoon ja luvanvaraisuuteen, mutta siitä huolimatta tällä lainsäädännöllä meidän on syytä nyt mennä eteenpäin. — Kiitos.

13.15 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Hyvät edustajakollegat ja muut paikalla olijat! Edellä edustaja Savola kävi varsin perusteellisesti tätä asiaa läpi ja tämän problematiikkaa ja toisaalta sitä, millä tavalla tämä on eduskunnan käsittelyssä ollut näiden vuosien aikana. Tämän taustallahan ovat Euroopassa tapahtuneet terrori-iskut ja Euroopan unionin päätökset ryhtyä sitten toimiin niiden ehkäisemiseksi tai estämiseksi, ja itse kyllä lähestyn tämäntyyppistä EU-sääntelyä aika lailla kriittisesti. Sellainen ylhäältäpäin annettu sääntely, mitä tässäkin on, on ollut meille kovin haastavaa sen takia, että tällainen järjestely ei ota huomioon esimerkiksi Euroopan unionin maiden erilaisia tilanteita. Esimerkiksi me olemme hyvin erilaisessa tilanteessa monen Euroopan maan suhteen, esimerkiksi meidän peruspuolustusratkaisunkin näkökulmasta, ja sen takia tämäntyyppistä sään-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2018 vp

telyä on ollut kovin vaikea ja hankala saada sovitettua jokaisen EU-maan omaan lainsäädäntöön järkevästi.

Me teimme hyvää ja perusteellista työtä puolustusvaliokunnassa, ja itse asiassa meidän lausunto puolustusvaliokunnasta oli yksimielinen, eli siihen yhtyi myös oppositio perussuomalaisia myöten. Eli valiokunnassamme totesimme perusteellisen työskentelyn kautta ne asiat, jotka hallintovaliokunnalle eteenpäin lähetimme yksimielisesti niin, että hallitus- ja oppositiopuolueet olivat tässä lausunnossa mukana.

Suomen puolustusjärjestelmän erityispiirteet tässä huomioidaan, niin kuin edustaja Savola tuossa edellä läpi kävi: reserviläispoikkeus, puolustuspoikkeama ja myös metsästys- ja ampumaurheilu, jotka eivät olleet puolustusvaliokunnassa meidän erityisessä käsittelyssä, vaan ne kuuluivat hallintovaliokunnan rooteliin, mutta pidimme myös siitä osittain huolta. Ne menevät jossain määrin itse asiassa lomittain tai ainakin koskevat usein samoja henkilöitä, ja sen takia tässä tietysti huolta kannoimme niistäkin.

Me täytämme tässä direktiivin ehdot niin sanotusti minimitasolla, ja se on ollut se, mitä on tavoiteltu ja minkä takia tätä on niin pitkään väännetty ja etsitty ratkaisua. Tässä on ollut hyvää yhteistyötä yli hallitus—oppositio-rajojen näiden kysymysten löytämiseksi. Puolustusvaliokunta piti siis lopulta asedirektiiviä kannatettavana tällä tavalla Suomeen tuotavana kuin EU sitä meiltä edellyttää. Puolustusvaliokunnan toimialan näkökulmasta esityksessä keskeistä on niin sanottu reserviläispoikkeus eli aktiivisen reserviläisen mahdollisuus saada lupa A-luokan ampuma-aseeseen reservin ampumarjoittelun perusteella. Puolustusvaliokunta korosti, että hallituksen esityksessä ei ehdoteta A-luokan ampuma-aseiden massaluvittamista, mutta niin kuin Savola edellä toi esille, tässä kokonaisuudessa on mukana meidän koko 900 000 reserviläisen joukko, jolla on mahdollisuus saada tämä kansallisen puolustuksen tarkoituksista. Tämä oli yksi hyvin oleellinen asia tämän kokonaisuuden eteenpäinsaamiseksi. Esityksessä ehdotetulla lausuntomenettelyllä täytettäisiin siis asedirektiivin velvoite myöntää lupia yksittäistapauksessa ja poikkeuksellisesti, ja tämä on sitä meidän erityistä puolustus- ja reserviläispoikkeamaa.

Puolustusvaliokunta totesi lisäksi, että reservin ampumataitojen ylläpito on Suomessa pitkälti omaehtoisen ampumarjoittelun varassa sekä sijoitettujen että sijoittamattomien reserviläisten osalta ja erilainen ampumatoiminta ja -harjoittelu on laajamittaista Maanpuolustuskoulutusyhdistyksessä sekä eri maanpuolustusjärjestöissä, ja korostimme, että vapaaehtoisessa maanpuolustustoiminnassa ei ole kyse mistään tavanomaisesta yhteiskunnallisesta vapaaehtoistoiminnasta vaan lakiin perustuvasta toiminnasta.

Puolustusvaliokunta piti hyvänä, että esitys mahdollistaa osaltaan Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sotilaallisia valmiuksia palvelevan koulutuksen kehittämisen nousujohteisemmaksi ja reserviläisten aktiivisen ampumarjoittelun jatkamisen myös tulevaisuudessa. Pidimme jatkotyötä tärkeänä, että lain soveltamista koskevat asetukset ja muu normitus takaavat reserviläisammunnan jatkamisen vähintään nykyisessä laajuudessaan, ja esitimme myös hallintovaliokunnalle, että tätä seurataan eli kokonaisarvio uuden lain toimivuudesta tehtäisiin kahden vuoden kuluessa ampuma-aselain muutosten voimaantulosta.

Tämä lipaskysymys on se ainoa isompi ongelma tällä hetkellä, ja sitä täytyy tietysti seurata loppuun asti, mitä esimerkiksi muut EU-maat ovat sen suhteen tekemässä. Olen antanut itselleni ymmärtää, että jotkut EU-maat ovat tätä lipaskysymystä riitauttaneet ja irrottautuneet tästä ja meillä täytyy olla myös siihen valmiutta. Mutta olen ehdottomasti sitä mieltä, että jos tämä valmistelu on nyt tehty keskustan, kokoomuksen, alkuun perussuomalaisten kanssa pitkään ja sitten lopulta sinisten kanssa loppuun saattaen ja, niin kuin kuva-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2018 vp

sin, puolustusvaliokunnassa yli hallitus—oppositio-rajojen, niin en kyllä itse lähtisi siihen, että jättäisimme, ainakaan tämän gallup-tilanteen mukaisessa tilanteessa, tätä direktiiviä voimaansaattamatta ja jättäisimme sen mahdollisesti tulevan hallituksen pohdittavaksi. Meillä ovat olleet hyvät maanpuolustushenkiset, maanpuolustustahtoiset puolueet hallituksessa, ja olemme tehneet niin hyvää työtä kuin nämä EU:n asettamat reunaehdot ovat sallineet. [Mikko Savola: Allekirjoitan tämän!]

13.21 Laura Huhtasaari ps: Arvoisa puhemies! Komissio antoi esityksensä Pariisin terrori-iskujen jälkitunnelmissa syksyllä 2015. Komissio perusteli esitystään yleisellä järjestyksellä ja viittasi tuoreisiin terrori-iskuihin. Terrori-iskuissa on kuitenkin käytetty EU-alueelle salakuljetettuja, laittomia sotilasaseita, joihin lainsäädäntö ei vaikuta.

Perussuomalaisten mielestä tämä esitys tulisi valmistella uudestaan. Edustaja Packalén ja edustaja Immonen pitivät täällä erittäin hyvät puheenvuorot meidän vastalauseemme perusteluista, mutta tietenkin ajan sallimissa rajoissa edustaja Immonen vain mainitsi meidän viisi lausumaehdotustamme, mutta ei ehtinyt lukea niitä ääneen, joten minä nyt luen, niin että tulee nekin sitten täällä luettua erikseen vielä ääneen:

1) ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy välittömästi toimenpiteisiin ampuma-ase-lain tarkistamiseksi ja uudelleen valmistelemiseksi niin, että direktiivin kansallinen liikku-mavara käytetään mahdollisimman laajasti siinä, että itselataavan ase- ja suurikapasiteet-tisen lippaan yhdistelmää ei siirretä erityisen vaarallisten aseiden luokkaan.”

2) ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy välittömästi toimenpiteisiin, että aseko-h-taisesta lupamenettelystä luovutaan asedirektiivin C-kategoriaan kuuluvista aseista ja ne siirretään ilmoitusmenettelyn piiriin.”

3) ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, ettei ennen hallituksen esitys 179/2018 vp:stä johtuvia ampuma-aselain muutosten voimaantu-loa hankittujen lippaiden hallussapito ole rangaistavaa.”

4) ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin ampuma-aselain muuttamiseksi si-ten, että ampuma-aselain taskuasetta koskeva 8 § kumotaan.”

5) ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että jatkossa ampuma-ase on mahdollista vaihtaa uuteen ja vastaavaan siten, että vanhan aselu-van ehdot siirtyvät sellaisenaan uuteen, jos vanhasta aseesta luovutaan uutta hankittaessa.”

Tämä vastalause on luettavissa kokonaan mietinnön päätteenä, ja toivon, että eduskunta yhtyy tähän, koska tämä on äärimmäisen tärkeä asia meille ja kyllä me suomalaiset tiedäm-me itse parhaiten, mikä täällä meillä toimii.

13.24 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Huhtasaari esitti, aivan kuten perussuomalaiset täällä, että tämä pitäisi valmistella uudel-leen. Haluaisinkin nyt kuulla, oletteko te sitä mieltä, että tämä lakiesitys nyt pitää hylätä. Jos me sen nyt hylkäämme, se menisi seuraavalle hallitukselle, joka mahdollisesti hallitus-ohjelmaneuvoittelussa jotain asiasta päättäisi ja sitten säätäisi tämän lainsäädännön uudel-leen. Mielestäni tässä on erittäin vakava riski, jos tällä tavalla toimitaan, koska tällä poh-jalla me olemme kuitenkin samanmielisesti halunneet tehdä tämän lainsäädännön mahdol-lisimman pienellä haittavaikutuksella suomalaisille ampumaharrastajille, mutta mitä minä yhtään tunnen tätä keskustelua tässä talossa ja tässä salissa, niin erityisesti vasemmalla lai-dalla on hyvin suuria ambitiesi siihen, että tätä aselainsäädäntöä pitäisi kiristää huomatta-vasti tästä enemmän, mikä tarkoittaisi sitä, että sen jälkeen meillä ei juuri kyllä ammuttaisi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2018 vp

tuolla minkäänlaisilla, tai ei voi sanoa ”minkäänlaisilla”, mutta varsinkaan näillä aseilla, joista tässä direktiivissä puhutaan.

13.25 Laura Huhtasaari ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Savolalla on ihan pointtia siinä mielessä, että kyllä pääosin tässä on ihan hyvin valmisteltuja asioita. Mutta perussuomalaiset ovat sitä mieltä, että direktiivin vaatimukset voidaan täyttää kirjaamalla nykyiset lupakäytännöt lakiin ja tekemällä suurikapasiteettisista lippaista luvanvaraisia tai aselupa- sidottuja. Eli perussuomalaiset näkevät, että tästä voitaisiin tehdä parempi.

Mitä seuraavat hallitukset sitten tekevät — tietenkin hehän voivat vaikka muutenkin muuttaa, hallitushan aina voi tuoda uuden esityksen ja vaikka purkaa tämän. Mutta perussuomalaiset haluavat, että tämä esitys valmisteltaisiin paremmin.

Puhemies Paula Risikko: Sitten mennään puhujalistalle.

13.26 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Tuohon äskeiseen keskusteluun kommentoisin sen verran, että perussuomalaisillahan on tähän muutosehdotuksia ja lausumia, eli niillä voitaisiin parantaa tätä lakia, jos ne tulevat eduskunnassa hyväksytyiksi.

Tähän alkuun voitaneen hieman keventää tunnelmaa ja todeta, että ei laki kuitenkaan, tai tämä mietintö, sellaisenaan liene aivan susi, kun jopa Sadankomitea ja Rauhanliitto ovat vaivautuneet lähettämään kaikille kansanedustajille asiaa koskevan paimenkirjeen, jossa tämä mietintö haukutaan. Kyllä siinä jotain järkeä täytyy silloin olla. Mutta jos se ei ole aivan susi, niin lieneekö se sitten kultasakaali? Se on mahdollista.

Edustajat Packalén, Immonen ja Huhtasaari toivat jo puheenvuoroissaan esille hyvin tähän mietintöön jääneet epäkohdat, joiden korjaamista perussuomalaisten muutosesityksillä ja lausumilla kannatan lämpimästi.

Hyvää mietinnössä on tietenkin se, että reserviläistoimintaan liittyvistä asioista suuri osa on huomioitu. Kuitenkin se kysymys jää tässä auki, olemmeko EU:n suuntaan taas vaihteeksi paavillisempia kuin paavi itse. Eli oletammeko, että EU vaatii jotakin toteutettavaksi, ja toteutamme sen ilman, että EU on tosiasiallisesti sellaista edes vaatinut? Tai olemmeko koeponnistaneet tämän asian esimerkiksi EU-tuomioistuinta vasten, puhuttaessa juurikin näistä lipasasioista, joista aiemmissa puheenvuoroissa ilmeni, että muutkin maat ovat niistä hieman näreissään?

Kaiken kaikkiaan tämä prosessi on mielestäni hyvin surkea esimerkki siitä, mitä EU-jäsenyys meille suomalaisille pahimmillaan merkitsee. Meille sanellaan asioita tehtäväksi, ja paras, mihin voimme niiden suhteen pystyä, on jonkinlainen torjuntavoitto ja tappioiden minimointi, kuten täällä monet ovat ansionamme hehkuttaneet. Ei tämä voi näin olla. Olemmeko itsenäinen maa? Millä tavoin se kuuluu EU:n kaltaiselle yhteismarkkina-alueelle, että meille käydään sanelemaan ampuma-aseisiimme, metsästyksellemme ja jopa puolustuksemme liittyviä asioita? EU ei meitä tule puolustamaan, niinpä sen on minun mielestäni aivan turha tulla puolustuksemme puuttumaan.

Oma linjani ja perussuomalaisten linja on selvä: Aselait ovat nyt Suomessa jo liiankin tiukkoja. Lisää tiukennuksia niihin ei tule tehdä, ei sen enempää EU:sta, EU:n oletettuina Suomi-lisinä, kuin kansallisellakaan tasolla. Kysymys ei koske pelkästään reserviläisiä, kysymys koskee myös ampumaharrastajia ja metsästäjiä. On jo nyt suuri ongelma, miten saadaan uusia metsästäjiä ikääntyvien tilalle riistanhoitoon ja hirvi- ja suurpetokannan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2018 vp

sääntelyyn. [Mikko Savolan välihuuto] Tässä ei tarvita minkäänlaisia tiukennuksia aselakiin.

13.29 Jukka Kopra kok: Arvoisa rouva puhemies! Tämän lakiesityksen synty juontaa juurensa Euroopan unioniin. Aikanaan Pariisin terrori-iskujen seurauksena EU alkoi laatia uutta asedirektiiviä kuvitellen, että tiukempi hallussapitolitiikka ja käytännössä laillisten aseiden takavarikointi edistäisi jotenkin turvallisuutta. Näin ammunnan harrastajalle tämä näkökulma on ihmeellinen, sillä erityisesti Suomessa ammunnan ja maanpuolustusammuntojen harrastajat ovat tilastollisesti muita suomalaisia lainkuuliaisempaa ja nuhteetomampaa väkeä. Siksi direktiiviesityksen ensimmäiset versiot ja jopa ensimmäinen versio tästä laista Suomessa tuntuivat kohtuuttomilta suomalaisia kohtaan.

Oli selvää, ettei suomalaisessa aselupajärjestelmässä ja ammunnan harrastajissa ole sellaisia ongelmia, joita EU kuvitteli niissä olevan. Siksi lakiesitystä on myös sisäministeri Mykkäsen ja hallituspuolueiden eräiden kansanedustajien toimesta tässä matkan varrella muokattu hyvinkin rajusti valmistelun aikana sellaiseen suuntaan, että sen vaikutukset ammunnan harrastamiseen ja metsästykseen sekä maanpuolustustoimintaan olisivat mahdollisimman vähäiset. Meillä on nyt takana täällä eduskunnassa itse asiassa poikkeuksellinen prosessi, jossa hallituspuolueiden kansanedustajien muodostama iskuryhmä, jos tällainen ilmaisu sallitaan, on rukannut ja muokannut tätä esitystä uuteen uskoon erinäisissä vaiheissa. Versioita on ollut monia.

Tätä hallituspuolueiden ohjauksessa tapahtunutta muokkaustyötä täällä eduskunnassa on tehty yhteistyössä reserviläis- ja muiden järjestöjen kanssa. Tämän iskuryhmän täällä eduskunnassa muodostivat edustaja Reijo Hongisto, edustaja Mikko Savola — ja itselläni oli kunnia myös kuulua tähän porukkaan. Tärkeää oli, ettei EU:n määräily vaikuta metsästykseen, ammunnan harrastamiseen tai vapaaehtoiseen maanpuolustukseen, tai jos vaikuttaa, niin vaikutuksen on oltava niin pieni kuin suinkin mahdollista. Tällä ohjenuoralla tämä iskuryhmä toimi, ja yhteistyössä sisäministeri Mykkäsen kanssa on saatu nyt tämä käsillä oleva lakiesitys tänne päätettäväksi.

EU:n direktiivin pyrkimys oli muun muassa saada pois siviilikäytöstä kaikki niin sanotut vaaralliset aseet. Tällainen ase on esimerkiksi perinteinen itselataava, kertatulta ampuva reserviläiskivääri, jossa on iso lipas. Muun muassa tällainen vaatimus saatiin täysin torjuttua. Käytännössä jokaisella vakavasti ammuntaa harrastavalla tai vakavasti maanpuolustuskoulutukseen osallistuvalla on mahdollisuus jatkaa harrastustaan kuten ennenkin.

Tämä reserviläispoikkeama on erittäin mielenkiintoinen ja arvokas asia. Koko sijoittamiskelpoinen reservi on reserviläispoikkeaman piirissä. Kaikilla siihen kuuluvilla — noin 900 000 henkilöllä tällä hetkellä — on mahdollisuus hyödyntää sitä. Automaattisesti lupia ei tietenkään saa, vaan osallistumalla vapaaehtoiseen maanpuolustuskoulutukseen voi pätevöityä myös isolla lippaalla varustetun reserviläisaseen haltijaksi.

Arvoisa puhemies! Tässä lakiesityksessä on nyt mukana eräs historiallinen muutos. Lakiesitys nimittäin tunnustaa suomalaisten maanpuolustusoikeuden. Meillä puhutaan maanpuolustusvelvollisuudesta, mutta nyt voimme puhua myös maanpuolustusoikeudesta. Lakiin on kirjattu oikeus tietyn pätevöitymispolun läpäisevälle henkilölle omistaa ja käyttää isolla lippaalla varustettua reserviläisasetta. Pyydän huomioimaan, että tällaista oikeutta lainsäädännössä ei maanpuolustusperusteella ole ennen ollut. Ja toistan tämän nyt vielä: tämän lain myötä ensimmäistä kertaa suomalaisella, sijoituskelpoisella reserviin kuuluvalla on lähtökohtaisesti oikeus maanpuolustusperusteella saada lupa aseiden hankkimiseen,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2018 vp

omistamiseen ja niillä ampumiseen. Pidän tätä kirjausta erittäin merkittävänä maanpuolustuskyvyn harjoittelun ja maanpuolustustaidon kehittämisen kannalta.

Jos henkilö ei kuulu sijoituskelpoiseen reserviin eli esimerkiksi ei ole käynyt armeijaa, voi jatkossa ampua pitkällä isolla lippaalla varustetulla aseella harrastusperusteella, ampu-maurheiluperusteella, ja osallistua myös maanpuolustuskoulutuksen harjoituksiin sillä tavoin.

Täällä esitettiin jo pohdintoja, että vaikei tämä esitys välttämättä täydellinen olekaan, niin tulisiko se nyt sitten hylätä vai ei. Minusta tämä tulee nyt ilman muuta hyväksyä. Aika valuu tiimalasissa. EU-sanktiot alkavat paukkua, Suomelle määrätään tästä sakkoja, ja en haluaisi jättää tätä nyt tulevan eduskunnan varaan, vaan tämän pääsääntöisesti hyvän lakiesityksen hyväksymisen aika on nyt.

13.34 Matti Semi vas: Arvoisa rouva puhemies! Tulen itse esittämään tähän liittyvää pykälämuutosta, mutta kiinnittäisin tähän tarpeeseen huomiota. Kun me kuulumme Poliisihallitusta ja oikeusasiamiehiä, niin niiden yhteinen huoli oli se, että mitä enemmän aseita on varastoissa ja säilytetään asekaapeissa ja muissa, sitä suurempi mahdollisuus on siihen, että aseet joutuvat väärin kynsiin, kun kuitenkin meillä näitä rikollisiakin on täällä olemassa. Siksi me ajattelimme, että olisi hyvä, että tätä määrää vähän rajoitettaisiin, että se määrä, mitä reserviläisillä olisi näitä aseita mahdollista olla, olisi tämän sodanajan sijoitusmäärän mukainen, ja se vähentäisi sitten tuntuvasti vaarallisten aseitten määrää kokonaisuudessaan. Eli näillä eväillä minä olen tätä lähestynyt.

Itse harrastan ampumista ja metsästystä ja tiedän, että kun puhutaan aseista, niin kaikki aseethan ovat vaarallisia, mutta sitten pitkällä lippailla olevat konetuliaseet ovat erittäin vaarallisia, ja niitten joutuminen väärin käsiin — siinä pitää olla todella huolellinen ja varovainen, että saa pidettyä ne poissa kaikkien rikollisten käsistä. Sen tähden näimme, että tällainen muutos olisi tässä tarpeen.

13.36 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluan nyt vain muistuttaa kenttäkelpoisuuden ylläpitämisestä, joka kuuluu oikeutetusti koko meidän reservillemme, mikä on meidän vahvuutemme. Meidän reservimme koko on yhteensä 900 000. Tämä on se potentiaalinen joukko, josta voidaan sitten hakea näitä lupia, saada se poikkeuslupa niin sanotusti, saada se lupa, että voi saada tämän reserviläiskiväärin. Se ei ole mikään automaatio. Tässä tulisi erittäin suuri ongelma, jos tämä olisi pelkälle sijoitetulle reserville eli 280 000 miehelle ja naiselle. Se olisi vain se potentiaalinen joukko, joka voisi hakea näitä lupia.

Haluan myös muistuttaa siitä, että rikoksista suuri osa — meillä on täällä poliisistaustaisia kansanedustajia mukana myöskin — tehdään laittomilla aseilla, aivan kuten nämä terrori-iskutkin, jotka Pariisissa tehtiin. Ne tehtiin laittomilla aseilla. Ja nyt tässä koko ajatuksessa ollaan kiinni siinä, että tässä rajoitetaan kuuliaisten, laillisin perustein toimivien aseharrastajien toimintaa, ja tämän pitää olla mahdollisimman pientä, mihinkä tällä lainsäädännöllä pyritään.

Puhemies Paula Risikko: Otetaan tähän edustajat Semi, Kopra, Hongisto.

13.37 Matti Semi vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aivan oikein, ne rikolliset toimet tehdään laittomilla aseilla, mutta ne on yleensä varastettu jostakin, ja mitä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2018 vp

enemmän meillä on asekaappeja ja aseita asekaapeissa, niin Poliisihallituksen näkemyksen mukaan sen todennäköisempää on, että sieltä saattaa joutua aseita rikollisiin käsiin, ja se on todella hankala tilanne. Ainakin heidän lausunnossaan oli tällainen merkintä siellä mukana.

13.37 Jukka Kopra kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Semi kiinnittää, tietyllä tavalla tietysti oikein, huomiota siihen, että aseita varastetaan ja niillä tehdään rikoksia. Silloin niistä tulee laittomia, kun ase on lailliselta haltijalta varastettu. Mutta onko sitten oikea ratkaisu se, että kategorisesti aletaan kieltää aseiden hallussapito? Meillä lainsäädäntö velvoittaa aseluvan haltijan säilyttämään asetta huolellisesti siten, ettei sitä voida varastaa, ja käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jos kotona on ase, niin pitää olla asekaappi, joka on lukittava ja sellainen, ettei sieltä ihan noin vain sitä asetta voisi viedä. Tietojeni mukaan poliisi ei kuitenkaan millään tavoin valvo harrastajien aseiden säilytystä — vain ja ainoastaan siinä tapauksessa, jos lupia on merkittävän suuri määrä tai harrastetaan laajempaa toimintaa. Ja tässä ehkä voisimme terävöityä siten, että poliisikin kiinnittäisi enemmän huomiota siihen, miten aseita säilytetään.

Mutta lähtökohtaisesti ei tulisi kieltää vaan sallia kuitenkin tämä tervehenkinen harrastus siten, että mahdollisimman moni sitä voisi harrastaa, ja katsotaan sitten sen perään, että aseet on huolella pidetty lukkojen takana.

13.39 Reijo Hongisto sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan kuten edustaja Semi tuossa totesi, kaikki aseet ovat vaarallisia. Silloin kun ase on väärissä käsissä ja tekijän tahto suhtautuu sillä tavalla, että halutaan sillä jotakin pahaa saada aikaan, niin kaikki aseet ovat vaarallisia. Niin kuin edustaja Savola tuossa totesi, että meillä on reserviläistointaan tarkoitettuja kerta-automaattiaseita, on juuri näin, että jos on mahdollisuus henkilöllä saada hallussapitolupa tällaiseen aseeseen, niin poliisi suorittaa sen lupahallinnan aina. Se ei tarkoita nimenomaan sitä, että se olisi automaatio ja että jos henkilöllä on sodanajan sijoitus, niin hän saisi sen luvan. Poliisi suorittaa erittäin tarkan lupaharkinnan, ja silloin, kun puhutaan näistä sotilaskäyttöön soveltuvista aseista, se lupaharkinta on todella tarkkaa.

Edustaja Kopra tuossa totesi, että poliisin pitäisi valvoa näitä asesäilytyksiä enempi. Tohtaan vain näin, että kun poliisi käy kodeissa kotihäilytyksillä ja muilla, niin silloin totta kai poliisi kiinnittää huomiota näihin. Mutta siihen, että poliisi alkaisi erikseen tekemään kotikäyntejä ja valvomaan asesäilytyksiä, poliisin resurssit eivät valitettavasti kyllä riitä.

Puhemies Paula Risikko: Mennäänkö sitten puhujalistalle.

13.40 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Kyseessä on tosiaan hallituksen esitys, jossa ehdotetaan muutettavaksi ampuma-aselakia, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annettua lakia ja asevelvollisuuslakia, ja taustalla on se, että muutoksella laitetaan käytäntöön asedirektiiviin tehdyt muutokset. Kuten tässä keskustelussa on usea edustajakollegasta todennut, taustalla on EU-direktiivi, joka lähti Pariisiin terrori-iskujen jälkeen, kun EU lähti vaatimaan jäsenmailtaan tiukempaa aselainsäädäntöä.

Tässä ampuma-aselaissa säädettäisiin ampuma-aseluvan haltijoiden seurannasta ja aseluvan säännöllisestä tarkastelusta ja lakiin myöskin lisättäisiin säännös aseiden ostajan henkilöllisyyden ja aseluvan tarkistamisesta etäkaupan yhteydessä. Ampuma-aselain merkin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2018 vp

tää koskevia säännöksiä muutettaisiin niin, että merkintää koskevia säännöksiä täsmennetään ja merkinnän tekemiselle asetetaan aikarajoitus. Aseenvälittäjiä koskeva määritelmä lisättäisiin lakiin.

Tätä lainsäädäntöä on pari vuotta valmisteltu, ja nyt kun viime talvena hallintovaliokunnassa aloitettiin sen käsittely, niin se tietenkin herätti keskustelua, tunteita ja faktoja puolin sun toisin. Tässä esityksessä on nyt kuitenkin hyvää se, että tässä tunnistetaan asiat maanpuolustuksen osalta, Suomen erityisasema, reserviläiset sekä niin ampumaurheilijat kuin metsästäjät, ja tässä direktiivin vaatimukset tulee täytettyä mutta ei kuitenkaan lähdetä liian tiukkaan... Täällä on muun muassa tämä reserviläispoikkeus, vapaaehtoinen maanpuolustus ja sitten vielä nämä vapaaehtoisen maanpuolustuksen ja sijoittamiskelpoisen henkilön valmiudet sekä valvonta. Nämä ovat isoja asioita, kun mietitään, että meillä sijoituskelpoisia on noin 900 000, eli isoista määristä puhutaan. Ja niin kuin tässä edustaja Kopra aikaisemmissa puheissa toi ilmi, tässä nimenomaan myöskin mahdollistetaan, tietyllä tavalla tunnistetaan ja tunnustetaan se, että ihmisellä on siihen maanpuolustusoikeuteen vedoten mahdollisuus myöskin sitten harjoittaa ja harrastaa ampumatoimintaa.

Kiitän tässä yhteydessä vielä kaikista palautteista, lukuisista erilaisista sparrauksista ja posteista, joita olen asiasta saanut tämän reilun vuoden aikana hallintovaliokunnan jäsenenä ja kokoomuksen ryhmänjohtajana siellä. Ihan kaikkiin en ole pystynyt vastaamaan, mutta se palautteen määrä, mikä on tullut, osoittaa, että tämä asia on hyvin monipuolinen ja herättää myöskin erilaisia tunteita.

Itse henkilökohtaisesti ajattelen, että ase ei ole se, joka tappaa, vaan sen aseensa takana oleva ihminen ja se, miten hän käyttäytyy. On tietenkin tärkeitä, että luvituksella huolehditaan siitä, että aseet ovat siellä, missä niiden kuuluu olla, ja että valvonta on sentyyppistä. Meillä on aikaisemmin tällä kaudella säädetty myöskin sähköinen lupajärjestelmä aseluvitukseen. Sitä ei valitettavasti pystytty viime vuoden lopussa ottamaan käyttöön, koska meidän järjestelmät eivät ole vielä sillä tasolla, mutta se on nyt sitten säädetty niin, että se tulisi voimaan ensi vuoden alusta eli vuoden 2020 alusta.

Mutta myöskin, kun näistä asioista on paljon hallintovaliokunnassa tämän kauden aikana kuultu — meillä oli itse asiassa tänään hallintovaliokunnan viimeinen kokous, ja valiokuntaneuvos sanoi, että meillä on ollut, oliko nyt, 450 kokousta tämän kauden aikana, eli on monella tasolla sisäistä turvallisuutta käsitelty — huolestuneena kuitenkin sanon sen, että tulevaisuudessa, 2020-luvulla, Suomen eduskunnaltakin tullaan todennäköisesti vaatimaan toimia sen suhteen, miten me saamme myöskin erilaiset tammöiset miehittämättömät, liikkuvat härpäkkeet, jotka voi kohta myöskin aseiksi luokitella, lainsäädännön ja luvituksen piiriin. Eli niitä tehdään jo tuolla maailmalla, ne pystyvät miehittämättömänä ja etäohjauksella liikkumaan, ja ne voidaan myöskin aseiksi luokitella, ja on tärkeää, että myöskin tulevaisuudessa osataan tähän varautua. Tällä hetkellä kuitenkin teknologia kehittyy niin nopeasti, että useimmiten lainsäädäntö laahaa myöhässä.

Lopuksi totean, että itse olen ollut ensimmäisen kerran ampumahiihtourheiluleirillä siinä ehkä jossain vähän alle 10-vuotiaana. Isäni oli aikanaan Etelä-Pohjanmaan ampumahiihtäjien piirivalmentaja varmaan parikymmentä vuotta, ja jos ensimmäisen kerran on pienoiskiväärillä ampunut siinä 10-vuotiaana, niin on jotenkin saanut semmoisen realistisen käsityksen siitä, mitä se ampumaurheilu on ja miten siihen aseeseen tulee suhtautua.

Mutta kaiken kaikkiaan tuen vielä niitten kollegoiden puheita, jotka tässä aikaisemmin olivat: on tärkeää, että saamme tämän tulevan viikon aikana tämän eduskunnan toimesta eteenpäin. Kokoomuksen, sinisten ja keskustan, ja alkuosaltaan myöskin perussuomalais-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2018 vp

ten, hallituspohja on ollut hyvä ja realistinen hallituspohja saamaan tämän direktiivin käytäntöön ja uudet ampuma-aselait eteenpäin.

13.46 Reijo Hongisto sin: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kopra ja edustaja Savola ovat käyttäneet hyviä puheenvuoroja tässä. Kuten todettiin, kun tämä lakiluonnos aikoi-naan ensimmäistä kertaa tuli meidän luettavaksemme, se oli kyllä todella paljon erilainen kuin mitä se on tällä hetkellä. Tässä kolmen henkilön ryhmässä on asiaa soviteltu ja neuvoteltu, ja ministeri Mykkänen oli myöskin siinä mukana. Totean omalta puoleltani myöskin, että me saimme tätä jalostettua huomattavasti parempaan muotoon kuin mitä se alkaa päältä oli.

Mutta, arvoisa puhemies, tässä on vieläkin joitakin sellaisia kohtia, ja haluan nyt nostaa esille valiokunnan mietinnössä todetun seurantajärjestelmän. Mietinnössä todetaan: ”Ase-direktiivi velvoittaa jäsenvaltiot perustamaan aseluvan haltijoita koskevan seurantajärjestelmän sen varmistamiseksi, että ampuma-aselupien myöntämisen edellytykset täyttyvät luvan voimassaolon ajan. Seurantajärjestelmän toiminta voi olla jatkuvaa tai ajoittaista.” Ja näinhän se on, direktiivi tähän velvoittaa. Totean, että Suomessa on erittäin hyvin jo järjestetty tämä ampuma-aselupakäytäntö ja monissa muissa maissa aselupasäädäntö on huomattavasti Suomen käytäntöjä hatarampaa ja lepsumpaa. Meillä Suomessa on pitkät perinteet aselainsäädännöllä, ja tämän takia tuntuu perin oudolta, että kun EU-tasolla lakeja kategorisesti kiristetään, niin samalla myös Suomi kiristää jo muutenkin tiukkaa aselainsäädäntöään.

Tässä kun mietitään, että poliisi seuraa jo tällä hetkellä reaaliajassa sellaisen henkilön edesottamuksia, jolla on ampuma-aseen hallussapitolupa, niin jos hän syyllistyy vaikkapa törkeään rattijuopumukseen tai pahoinpitelyyn ja siitä poliisi kirjoittaa tutkintailmoituksen, niin se on seuraavana päivänä lupahallinnon tiedossa. Ja tiedetään, että jos näin on menetelty, niin henkilö pyydetään sitten poliisilaitokselle kuultavaksi ja keskustellaan myöskin näistä ampuma-aseluvista. Tämän takia, kun tiedän poliisilaitosten niukat henkilöstöresurssit lähinnä lupahallinnossa, hämmästelen, että me olemme tekemässä ikään kuin tärta pä tärta, toista lainsäädäntöä tämän jo olemassa olevan lainsäädännön päälle.

Kuten tässä on monissa puheenvuoroissa todettu, tässä on nyt yritetty mennä niin lähelle näitä direktiivin vaatimuksia kuin vain olla ja voi. Ja niin kuin näissä puheenvuoroissaan edustaja Savolakin totesi, jos tämä hallitus ei tällä koalitiolla nyt tätä lakiesitystä hyväksy, niin ainakin minä näen henkilökohtaisesti kyllä melkoisena uhkana sen, että jos tämä jätetään pöydälle ja vesitetään ja seuraava hallitus alkaa tätä puuhastelemaan uudestaan, niin lakiesitys saattaa olla ammunnan harrastajille ja reserviläisille vielä karumpaa luettavaa.

Eli pitkin hampain ja jyrkin reunaehdoin: parempikin tästä olisi voinut tulla, mutta ehkä tämän kanssa jollakin lailla vielä kyetään elämään. — Kiitoksia.

13.49 Mikko Savola kesk: Arvoisa rouva puhemies! Muistutan vielä tästä koko prosessista, että kun me lähdimme neuvottelemaan poikkeusratkaisusta, niin meille poikkeusratkaisu oli nimenomaan tämä meidän ainutlaatuinen maanpuolustusjärjestelmämme, mitä ei tuolla Keski-Euroopassa ymmärretä, kun heillä ei enää yleistä asevelvollisuutta ja reserviläisiin pohjautuvia joukkoja ole, jotka omaehtoisesti myöskin harjoittelevat. Joten tämä oli meidän pääviestimme siitä, ja tähän vedoten me saimme tämän poikkeusratkaisun aikaan ja tämän ratkaisun, että vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ovat meille mahdollisimman pieniä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2018 vp

Pitää yli puoluerajojen antaa kiitosta siitä, että kun tämä prosessi lähti liikkeelle ja muun muassa suuressa valiokunnassa evästimme silloista sisäministeri Petteri Orpoa, niin ne olivat yksimieliset evästyksset, että tätä ei voida hyväksyä komission alkuperäisenä esityksenä ja meidän pitää pystyä neuvottelemaan parempi ratkaisu, ja se pystyttiin tekemään.

Tässä koko pitkän matkan aikavälillä on ollut useita henkilöitä ja tahoja mukana. He ansaitsevat kiitokset. Erityisesti kiitoksen ansaitsevat reserviläisjärjestöt, Reserviläisliitto, Reserviupseeriliitto, Maanpuolustuskiltojen liitto, joiden asiantuntemus tässä matkan varrella oli kiistatonta, ja sen lisäksi ministerit — Jussi Niinistö ja sisäministerit Orpo, Risikko ja Mykkänen — ja heidän esikuntansa, erityisesti erityisavustaja Juha Martelius puolustusministeriöstä, joka on ollut tämän asian päällä ja tuonut asiantuntemusta ja ollut linkkinä myöskin sinne Brysselin päähän, sekä tietysti tämä iskuryhmä, josta edustaja Kopra mainitsi.

Sanonpa vain, että ilman sitä työtä, mitä viime vuoden keväästä syksyyn tehtiin, tämä esitys olisi varsin toisen näköinen myös ampumaharrastajien kannalta, joten tällä esityksellä nyt eteenpäin. Parempaa tästä ei tämän eduskunnan aikana saada, ja tämä on kuitenkin sellainen, että ampumatoiminta meillä jatkuu koko maassa reserviläisten, urheiluampujien, metsästäjien ynnä muiden toimesta, ja se on minusta se pääasia. — Kiitos.

13.51 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Kun asiasta oli aiemmissa puheenvuoroissa hieman epäselvyyttä, niin täsmennän nyt vielä pöytäkirjaan sen, etteivät perussuomalaiset esitä vastalauseessaan tämän lain hylkäämistä tai siirtämistä seuraavalle eduskunnalle. Jos tämä eduskunta ei olekaan aseharrastajalle tai metsästäjälle suurin hyvä, niin on se varmaan kuitenkin pienin paha, tässä nyt vaikka viitaten tuohon vasemmistoliiton vastalauseeseen, jossa lähdettäisiin rajoittamaan lainkuuliaisten kansalaisten oikeuksia käyttäen keppihevosenä Poliisihallituksen ja sisäministeriön kohtuullisen kroonisesti asevihaavien virkamiesten antamia lausuntoja. Epäilemättä kyyti tulisi tällaista tulevalla hallituskaudella olemaan, jos gallupeihin yhtään on uskomista.

Meidän vastalauseessamme on esitettyä pykälämuutosehdotuksilla niitä kohtia, jotka nyt voitaisiin korjata, ja lausumilla veloitettaisiin tulevia hallituksia eduskunnan toimesta — mitä se nyt sitten painaakaan — korjaamaan nämä muut seikat, jotka ovat nyt jäämässä auki ja voivat olla muutettavissa direktiivin puitteissa.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.